Aanbevelingen JongRES gemeenteraadsverkiezingen 2022

De transitie naar duurzame opwek van elektriciteit maken we graag samen

Datum: oktober 2021

Geachte, ..,

In de Provinciale Staten en in veel gemeenteraden in Noord-Holland klinkt de roep om meer participatie en draagvlak voor de opwek van duurzame energie op land, met wind en zon. JongRES Nederland heeft zich de afgelopen twee jaar ingezet om de stem van betrokken jongeren (18-35) op lokaal niveau te laten klinken, ook in de Regionale Energiestrategieën (RES) van Noord-Holland Noord en Zuid.

Het belang van jongerenparticipatie in de RES en bredere energietransitie

De komende jaren worden in veel gemeenten energieprojecten in uitvoering gebracht en wordt door alle gemeenten gevraagd bij te dragen aan de RES 2.0.In de afgelopen periode zijn door JongRES verschillende initiatieven opgezet om jongeren te betrekken bij de RES en vraagstukken op het gebied van de energietransitie. Uit de jongerentafels die wij hebben georganiseerd en andere voor en door jongeren georganiseerde bijeenkomsten blijkt dat jongeren actief mee willen denken over het inkaderen van de duurzaamheidambitie(s) in de eigen woonplaats. Dit blijkt ook uit landelijk en regionaal onderzoek: jongvolwassenen (19-30 jaar) willen betrokken zijn bij dit proces[1]. Dus raden, besturen en jongeren willen hetzelfde, namelijk dat jongeren meepraten, meedenken en meedoen.

Zes aanbevelingen voor versterking partijprogramma gemeenten NH

Na de gemeenteraadsverkiezingen heeft het nieuw te vormen college grote invloed op de uitvoering van de RES-ambitie, de route naar de RES 2.0 en de bredere (lokale) energietransitie. Jongeren kunnen en willen hierbij een rol spelen. Daarom heeft JongRES Noord-Holland in samenspraak met lokale gemeentevertegenwoordigers zes aanbevelingen opgesteld. Wij stellen voor dat elke politieke partij deze in hun gemeentelijke partijprogramma overneemt. Wij zijn beschikbaar om met de lokale politiek (huidig en te vormen college) over deze zes aanbevelingen het gesprek aan te gaan. De transitie naar een duurzamere wereld maken we graag samen!

1) Houdt vast aan de ambitie van 6,3 TWh duurzame opwek in Noord-Holland in 2030

De gemeente zet zich in om de ambitie van respectievelijk 2,7 TWh en 3,6 TWh aan duurzame energieopwek in de RES NHN en NHZ waar te maken. Wanneer het niet mogelijk is om een zoekgebied voor de opwek van zonne- en/of windenergie uit de RES 1.0 te behouden, betekent dit dat er een nieuw zoekgebied voor in de plaats moet komen of dat er op andere locaties meer duurzame energie opgewekt wordt.

2) Een eerlijk verhaal met verfrissende ideeën

Het is belangrijk om de kansen en voordelen van de energietransitie centraal(er) te stellen, zonder voorbij te gaan aan de zorgen en de bezwaren van bewoners. De huidige vergezichten, vaak in de vorm van beelden die de noodzaak van de energietransitie laten zien (en de kosten daarvan) verliezen hun kracht. De kansen en voordelen van de energietransitie moeten duidelijker voor inwoners zodat het straks niet meer gaat over: “we moeten verduurzamen”, maar over “we mogen verduurzamen”. Om deze kansen door alle inwoners in te laten zien dient de energietransitie eenvoudig en eerlijk te worden uitgelegd.

3) Zet in op een gemeentelijk 'iconisch' energieproject
De gemeente kiest / ontwikkelt een iconisch energieproject. Een iconisch project bevestigt de potentie van de energietransitie en het beleid van de gemeente. De gemeente denkt samen met een betrokken groep jongeren na over wat dit 'iconische' energieproject omvat en ontwikkelt dit samen met de buurt.

4) Koppel de RES en de bredere energietransitie aan andere lokale uitdagingen
De energietransitie biedt koppelkansen met andere belangrijke maatschappelijke thema's, zoals energiearmoede, hoge gasprijs (slechte woningisolatie) vergroening van de omgeving, het klimaatneutraal maken van de gemeente of het versterken van de sociale cohesie van wijken en buurten. Ook burgers met een kleiner vermogen moeten de mogelijkheid hebben om mee te kunnen doen. Dit is belangrijk omdat burgers dan niet alleen de lasten, maar juist ook de lusten van duurzame projecten - en dus de energietransitie - ervaren.

5) Feiten en visie, en daadkracht
Zorg ervoor dat gemeenteraadsleden met de portefeuille duurzaamheid goed geïnformeerd zijn. Maak besluiten op basis van feiten: kosten, opbrengsten, hinder en overlast, de onvermijdelijkheid, de impact op de (lokale) leefomgeving als we niets doen. Toon daarnaast vooral ook daadkracht. Inwoners hebben op jouw (partij-)plan gestemd, veel (met name) voorstanders van verduurzaming verwachten dat deze plannen worden uitgevoerd, en zitten daarom in vervolgbijeenkomsten niet meer aan tafel.

6) Betrek jongeren in besluitvormingsprocessen en adviestrajecten
De energietransitie en het nakomen van de afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord is bepalend voor onze toekomst. Zorg er voor dat jongeren meepraten, dit kan op een aantal manieren:

- Benoem een jongerenambassadeur. Hij/zij kan op scholen met jongeren het gesprek aangaan, en zijn of haar bevindingen delen met de gemeenteraad.
- Indien de gemeente ervoor kiest om een burgerberaad in te stellen als adviesorgaan, kies ervoor om ten minste 40% van de deelnemers jonger dan 35 jaar te laten zijn.
- Pas manier van communiceren aan. Jongeren worden onvoldoende bereikt, dit komt mede door de manier van communicatie, deze sluit niet aan bij de doelgroep. Stel een strategie rondom participatie op (eventueel in RES-verband) en maak duidelijk wat met welke input wordt gedaan.
- Vraag jongeren om mee te denken over lokale knelpunten; hierdoor zijn ze meer betrokken en het kan leiden tot nieuwe inzichten (aan beide kanten) en concrete creatieve oplossingen.

Wij zijn ervan overtuigd dat het overnemen of het adapteren van onze aanbevelingen - en dus het overnemen van de stem van jongeren - uw partijprogramma een groot deel van het electoraat aanspreekt. Wij zien dan ook onze aanbevelingen (in welke vorm dan ook) graag terug in uw partijprogramma. Natuurlijk staan wij open om deze punten in een gesprek toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
JongRES vertegenwoordigers NHZ & NHN
E: nh-zuid@jongresnederland.nl & nh-noord@jongresnederland.nl

[1] Door I&O research is een enquête uitgezet waaraan zo'n 8.000 jongeren hebben meegedaan. Resultaten van dit onderzoek zijn hier (https://www.ioresearch.nl/actueel/jongeren-positief-over-duurzame-energie/) te vinden. De resultaten voor elke RES zijn ook apart beschikbaar, neem hiervoor aub contact op (nh-zuid@jongresnederland.nl).